

Els indignats de Trump

LES PROTESTES CONTRA LA VICTÒRIA DE DONALD TRUMP HAN FET VISIBLE ALS ESTATS UNITS L'EXISTÈNCIA D'UNA GENERACIÓ QUE SAP QUE VIURÀ PITJOR QUE LA DELS SEUS PARES.

Els darrers dies, i per mitjà de nombroses fotos i imatges televisives que estan a l'abast de tothom, hem pogut observar quin tipus de persones es manifesten als Estats Units contra Donald Trump. La primera sorpresa és que, majoritàriament, no són negres ni hispans. El gruix dels manifestants són joves blancs, en aparença universitaris provinents de la classe mitjana. L'única excepció em va semblar detectar-la a la primera gran concentració que es va fer a Los Angeles, només unes hores després de saber-se el resultat de les eleccions, on abundaven les banderes mexicanes i els trets facials predominants del personal no eren precisament els d'un *wasp*. En tot cas, la majoria eren –o semblaven– molt joves. Qui són? El president electe nord-americà els va qualificar irònicament de “manifestants professionals”. Tota una exageració. Però, professionals o no, no és insensat imaginar aquelles mateixes persones manifestant-se també contra allò que representava Hillary Clinton. La seva actitud és la pura contestació rutinària –com insinua Trump– o bé tenen raons poderoses per sentir-se inquietats per la victòria del magnat?

Segons alguns, estem assistint al naixement d'una *nova classe social difusa*, que ja no es pot identificar ni amb el vell proletariat industrial ni amb la burgesia tradicional i que té una forta dimensió identitària de caràcter generacional centrada en l'autopercepció de la precarietat. La consolidació d'aquesta classe social difusa constitueix, de moment, una metàfora sociològica per caracteritzar un determinat estat d'ànim col·lectiu. No es tracta, tècnicament, de cap “classe” social, però resulta innegable que reuneix, si més no, alguns trets que li atorguen una forta identitat, com ara

FERRAN SÁEZ MATEU

un ús de les tecnologies derivades de la digitalització ben diferent del dels seus pares. Resulta igualment obvi, que els bons temps de les vaques grasses previes a 2008 són per a ells un record remot. Molts han vist com la seva renda familiar s'encongia.

Un dels trets bàsics de l'actitud col·lectiva que comentem, però, consisteix a dramatitzar i a transformar en *única* una experiència que, en realitat, han viscut totes les generacions: l'emancipació de la família i l'accés al món laboral. Aquesta dramatització s'acompanya de la convenció, expressada de manera literal en múltiples ocasions, que es tracta de “la generació més ben preparada de la història”, malgrat que tots i cadascun dels indicadors objectius (Informe PISA, etc.)

indiquen tot just el contrari. Tot plegat ha acabat generant una mena d'indignació ambiental que, pel que sembla, està ben consolidada a banda i banda de l'Atlàntic. D'aquesta nova identitat difusa n'ha sorgit un malestar que, independentment de si té o no té raó de ser, cal que sigui tingut en compte.

Hi ha indicadors, com els índexs d'atur juvenil, que mostren un panorama de precarietat real; i altres, com els que fan referència als hàbits de consum d'aquests mateixos joves, que matisen moltíssim aquesta precarietat, perquè acaba sent transferida, de fet, a la família. En aquest sentit, convé modular de manera realista aquest discurs sobre la precarietat de tal manera que no esdevingui una mena de coartada generacional polivalent. La repetició de l'absurd lloc comú segons el qual ens trobem davant de “la generació més ben preparada de la història” no pot ser emprat d'una manera tan acrítica i rutinària per part dels mitjans de comunicació, o fins i tot de les institucions. Aquí ens trobaríem davant d'un cas clar d'*innocència política*, per dir-ho com Mark Lilla.

Els indignats de Trump saben que cobrarán menys que els seus pares, i que les seves condicions laborals seran pitjors. Els joves europeus també, amb la diferència que aquest treball precari i mal pagat trigarà moltíssim a arribar, si és que arriba algun dia. En el cas dels joves amb nacionalitat espanyola, amb un atur real de més del 50%, la cosa es complica encara més. Molt més. Cal escoltar-los, com cal escoltar els qui es manifesten contra Trump. Tot això no va pas en broma. L'existència de “manifestants professionals”, que és innegable aquí i a tot arreu, no ens pot fer oblidar un problema generacional real, greu i profund.

Periodista